

PATVIRTINTA
Marijampolės Jono Totoraičio
progimnazijos direktoriaus
2025 m. balandžio 23 d.
įsakymu Nr. V-

KRIZIŲ VALDYMO MARIJAMPOLĖS JONO TOTORAIČIO PROGIMNAZIJOJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krizių valdymo Marijampolės Jono Totoraičio progimnazijoje tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato krizių valdymą Progimnazijoje, krizių valdymo Progimnazijos komandos (toliau – Progimnazijos komandos) sudarymą, darbo organizavimą ir bendradarbiavimą su Progimnazijos vaiko gerovės komisija (toliau – VGK), psichologinės pagalbos teikėju krizės Progimnazijoje metu – Marijampolės pedagogine psichologine tarnyba (*Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymo dėl Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo Nr. V-663 punktas Nr. 12.4*), Marijampolės Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėja Asta Vazniene krizių valdymo Progimnazijoje metu.

2. Rekomendacijose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme vartojamas sąvokas.

Krizė Progimnazijoje – netikėtas ir (ar) pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą Progimnazijos bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę Progimnazijos bendruomenės dalį.

Krizių intervencija – tai pagalba tuo metu, kai išgyvenama krizė. Pagalba gali būti: psichologinė (teikia profesionalūs specialistai), emocinė parama (teikia tam pasirenge Progimnazijos komandos nariai arba savanoriai).

Krizės valdymas Progimnazijoje – koordinuoti veiksmai, kuriuos atlieka Progimnazijos komanda, VGK, Marijampolės pedagoginė psichologinė tarnyba siekdama įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti bendruomenei veiksmingą pagalbą. Krizių valdymas apima pagalbos organizavimą, Progimnazijos bendruomenės bei kitų bendradarbiaujančių institucijų informavimą, bendravimą su žiniasklaida, pasirūpinimą Progimnazijos bendruomenės narių saugumu ir pan.

3. Aprašas parengtas bei Krizių valdymas Progimnazijoje organizuojamas vadovaujantis Rekomendacijomis dėl krizių valdymo mokyklose, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. V-229., Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V-579 „Dėl Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, atsižvelgiant į Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodeksą (<http://www.etikoskomisija.lt/teisine-informacija/etikos-kodeksas/item/69-lietuvos-visuomenes-informavimo-etikos-kodeksas>) bei metodinę medžiagą Mokyklų krizių valdymo komandoms „Krizių valdymas mokyklose“ (<http://sppc.lt/index.php?1032120711>).

4. Visi krizės valdyme, koordinavime, pagalbos teikime dalyvaujantys asmenys turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, nepažeisti vaiko teisių ir teisėtų interesų, stabdyti gandus.

II SKYRIUS

KRIZIŲ VALDYMO PROGIMNAZIJOJE ORGANIZAVIMAS

5. Krizės valdymą Progimnazijoje organizuoja nuolat veikianti, krizių valdymą vykdančių specialistų grupė.

6. Progimnazijos komandos paskirtis – pasirengti konstruktyviai reaguoti į krizę, o įvykus krizei – koordinuotai ir veiksmingai organizuoti krizės pasekmių įveikimą, užtikrinti krizės paveiktiems Progimnazijos bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą. Progimnazijos komanda, siekdama konstruktyvaus krizės valdymo, bendradarbiauja su Marijampolės Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėju, VGK ir Marijampolės pedagogine psichologine tarnyba.

7. Progimnazijos komanda sudaryta iš 8 narių. Komandai vadovauja ir Komandos sudėtinė tvirtina Progimnazijos direktorė.

Progimnazijos komanda sudaro:

Komandos vadovas – Gražina Jakovickienė (arba laikinai tuo metu direktoriaus pareigas atliekantis direktoriaus pavaduotojas);

Komandos vadovo pavaduotoja – Salvinija Šimonėlienė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui; narys Raimonda Jurčenkienė, psichologė – atsakinga už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą individualiai ir/ar grupėje (pirmas vedantysis grupėje);

narys Lina Šimkuvienė socialinė pedagogė – atsakinga už emocinės paramos teikimą 5 – 8 klasėse (antras vedantysis grupėje);

narys Ieva Ramanovskienė direktoriaus pavaduotoja ūkiui – atsakinga už saugumą,

narys Erika Jankauskienė, sveikatos priežiūros specialistė – atsakinga už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą;

narys Ineta Karalienė, socialinė pedagogė – atsakinga už emocinės paramos teikimą 1 – 4 klasėse (antras vedantysis grupėje);

narys Birutė Žemaitienė, mokytoja – atsakinga už 1-4 kl. mokinių emocinės būklės stebėjimą;

narys Petras Kajokas, mokytojas – atsakingas už 5-8 kl. mokinių emocinės būklės stebėjimą.

8. Progimnazijos komanda krizės valdyme atlieka šias funkcijas:

8.1. kartu su VGK parengia preliminarų krizės valdymo veiksmų planą, kuriame numato krizės valdymo veiksmus (toliau – krizės valdymo veiksmų planas) (1 priedas);

8.2. įvykus krizei kartu su VGK bei konsultuojantis su Marijampolės Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėju ir Marijampolės pedagogine psichologine tarnyba, peržiūri preliminarų krizės valdymo veiksmų planą, pritaiko jį esamai krizės situacijai ir įvertina Progimnazijos turimus vidinius psichologinei pagalbai reikalingus resursus, prireikus, iškviečia psichologinės pagalbos teikėją (-us), reguliariai aptaria esamą krizės situaciją ir tolesnius krizės valdymo veiksmus. Pasikeitus aplinkybėms priima sprendimą:

8.2.1. koreguoti krizės valdymo veiksmų planą;

8.2.2. stebėti bendruomenės narių poreikį pagalbai krizės akivaizdoje, rinkti informaciją iš mokyklos bendruomenės narių apie tikėtinau labiausiai krizės paveiktus Progimnazijos bendruomenės narius;

8.2.3. sustabdyti krizės valdymo veiksmus. Sustabdžius krizės valdymo veiksmus aptaria krizės valdymo eigą ir numato postvencinius veiksmus.

9. Progimnazijos komandos narių funkcijos:

9.1. *Progimnazijos komandos vadovas Gražina Jakovickienė (arba laikinai tuo metu direktoriaus pareigas atliekantis direktoriaus pavaduotojas):*

9.1.1. vadovauja Progimnazijos komandos darbui;

9.1.2. rūpinasi, kad Progimnazijos komandos nariai ir kiti Progimnazijos darbuotojai, paskirti jų funkcijoms krizės valdyme atlikti, įgytų krizės valdymo kompetencijų ir nuolat (ne rečiau kaip kartą per metus po 4 akademinės valandas) tobulintų kvalifikaciją šioje srityje;

9.1.3. inicijuoja Progimnazijos komandos posėdžius krizės valdymo klausimams svarstyti. Progimnazijos komandos posėdžiai krizės valdymo organizaciniais klausimais (Progimnazijos

komandos narių funkcijoms krizės valdyme pasiskirstyti, preliminariam krizės valdymo veiksmų planui sudaryti, planuoti dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, pasidalinti patirtimi ir kita) aptarti organizuojami pagal poreikį, bet ne rečiau kaip 2 kartus per metus;

9.1.4. įvykus krizei, nedelsiant informuoja Marijampolės Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėją (jam nesant, vyriausiąjį specialistą - Progimnazijos kuratorių); prireikus – kitas institucijas (Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Marijampolės apskrities skyrių ar kitas);

9.1.5. įvykus krizei, susisiečia su nukentėjusio asmens artimaisiais ir (ar) policija, patikslina krizės faktus, aptaria su asmens artimaisiais, kokia informacija apie krizę bus pateikta Progimnazijos bendruomenei (Progimnazijos administracijai, mokytojams, mokiniams, mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams);

9.1.6. krizės metu nedelsiant sušaukia ir informuoja apie krizę Progimnazijos komandą ir VGK;

9.1.7. informuoja Progimnazijos administraciją ir mokytojus apie krizės valdymo organizavimo veiksmus ir pateikia informaciją apie krizę Progimnazijos darbuotojams, užtikrina, kad mokytojai nedelsiant (ne vėliau kaip kitą ugdymo dieną) vienu metu, mažoms mokinių grupėms (klasėse) praneštų informaciją apie krizę. Esant poreikiui, pateikia informaciją žiniasklaidai;

9.1.8. iškvietus Marijampolės pedagoginės psichologinės tarnybos specialistus; informuoja Marijampolės Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėją.

9.2. *Progimnazijos komandos vadovo pavaduotoja, direktoriaus pavaduotoja ugdymui Salvinija Šimonėlienė:*

9.2.1. užtikrina, kad, nesant kurio nors Progimnazijos komandos nario, jo funkcijoms krizės valdyme atlikti būtų paskirtas kitas Progimnazijos darbuotojas;

9.2.2. užtikrina, kad Progimnazijos komandos nariams dalyvaujant krizės valdymo veikloje būtų paskirti asmenys jų tiesioginiam darbui dirbti;

9.2.3. mokinio ir (ar) Progimnazijos darbuotojo mirties atveju pasirūpina, kad jo asmens duomenys būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių ir kita; mirusiojo daiktus perduoda artimiesiems.

9.2.4. bendradarbiaudama su VGK, Marijampolės pedagogine psichologine tarnyba, Progimnazijos komandos vadovu, parengia informacijos apie krizę tekstą, kuris bus skirtas Progimnazijos bendruomenei, prireikus ir žiniasklaidai, bei pateikia šią informaciją Progimnazijos komandos vadovui;

9.2.5. paruošia informaciją apie krizę ir praneša mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams);

9.3. *narys, atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą, psichologė Raimonda Jurčėnienė:*

9.3.1. įvykus krizei vertina situaciją Progimnazijoje (labiausiai krizės paveiktus Progimnazijos bendruomenės narius, krizės poveikį jiems, bendrą Progimnazijos bendruomenės mikroklimatą, psichologinės pagalbos teikimo poreikį) ir Progimnazijos vidinius resursus, reikalingus psichologinei pagalbai teikti;

9.3.2. bendradarbiaudamas su Progimnazijos komandos vadovu numato Marijampolės pedagoginės psichologinės tarnybos pagalbos poreikį, organizuoja psichologinės pagalbos Progimnazijos bendruomenei teikimo priemones (patalpas, laiką);

9.3.3. labiausiai krizės paveiktiems Progimnazijos bendruomenės nariams siūlo psichologinę pagalbą ir (ar) teikia informaciją apie Marijampolės pedagoginės psichologinės tarnybos pagalbą ir (ar) teikia psichologinę pagalbą Progimnazijos bendruomenės nariams (rengia pokalbius su Progimnazijos bendruomenės nariais, konsultuoja Progimnazijos bendruomenės narius individualiai ar grupėmis);

9.3.4 po krizės vertina psichologinės pagalbos efektyvumą, siūlo ir koordinuoja tęstinį stebėjimą bei emocinės paramos teikimą labiausiai krizės paveiktiems Progimnazijos bendruomenės nariams.

9.4. *narys, atsakingas už komunikaciją, Ineta Karalienė, socialinė pedagogė:*

9.4.1. dalyvauja kaip antras vedantysis, kai psichologinė pagalba teikiama grupėje;

9.4.2. stebi grupės narių emocinę savijautą, esant poreikiui paduoda vandens, servetėles, pasirūpina iš grupės išbėgusiu bendruomenės nariu ir pan.;

9.4.3. išsako pastebėjimus, kuriems bendruomenės nariams nepakako dalyvavimo grupėje ir reikalinga tęstinė emocinė ir (ar) psichologinė pagalba.

9.4.4. iš pamokas vedančių mokytojų bei klasės auklėtojų renka informaciją apie požymius, indikuojančius emocinės ir psichologinės pagalbos poreikį 1 – 4 klasėse, pagal kompetencijas teikia socialinę – emocinę paramą 1 – 4 klasių mokiniams.

9.5. narys, atsakingas už saugumo priemonių organizavimą Ieva Ramanovskienė direktoriaus pavaduotoja ūkiui:

9.5.1. esant krizei, susijusiai su realia ar suvokiama grėsme Progimnazijos bendruomenės narių civiliniam saugumui, nedelsiant imasi priemonių, užtikrinančių Progimnazijos bendruomenės narių saugumą, ir informuoja Progimnazijos komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia policiją ir (ar) priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

9.5.2. po krizės vertina saugumo priemonių efektyvumą.

9.6. narys, atsakingas už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą, sveikatos priežiūros specialistė, Erika Jankauskienė:

9.6.1. esant realiai ar suvokiamai grėsmei Progimnazijos bendruomenės narių sveikatai ir (ar) gyvybei, nedelsiant nustato sužeistus Progimnazijos bendruomenės narius, inicijuoja pirmosios medicininės pagalbos teikimą ir informuoja Gimnazijos komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia greitąją medicinos pagalbą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

9.6.2. rūpinasi, kad krizės atveju būtų priemonių, reikalingų pirmajai medicininei pagalbai suteikti;

9.6.3. numato vietą (-as) Progimnazijos, kur galėtų būti teikiama pirmoji medicininė pagalba;

9.6.4. po krizės vertina pirmosios pagalbos organizavimo efektyvumą.

9.7 narys, atsakingas už emocinę paramą, socialinę pedagogę Lina Šimkuvienė:

9.7.1. dalyvauja kaip antras vedantysis, kai psichologinė pagalba teikiama grupėje;

9.7.2. stebi grupės narių emocinę savijautą, esant poreikiui paduoda vandens, servetėles, pasirūpina iš grupės išbėgusiu bendruomenės nariu ir pan.;

9.7.3. išsako pastebėjimus, kuriems bendruomenės nariams nepakako dalyvavimo grupėje ir reikalinga tęstinė emocinė ir (ar) psichologinė pagalba.

9.7.4. iš pamokas vedančių mokytojų bei klasės auklėtojų renka informaciją apie požymius, indikuojančius emocinės ir psichologinės pagalbos poreikį 1 – 4 klasėse, pagal kompetencijas teikia socialinę – emocinę paramą 5 – 8 klasių mokiniams.

9.8 narys, atsakingas už 5-8 kl. mokinių emocinės būklės stebėjimą, mokytojas Petras Kajokas:

9.8.1 iš pamokas vedančių mokytojų bei klasės auklėtojų renka informaciją apie požymius, indikuojančius emocinės ir psichologinės pagalbos poreikį, informaciją teikia Progimnazijos komandai.

9.9 narys, atsakingas už 1-4 kl. mokinių emocinės būklės stebėjimą, mokytoja Birutė Žemaitienė:

9.9.1 iš pamokas vedančių mokytojų bei klasės auklėtojų renka informaciją apie požymius, indikuojančius emocinės ir psichologinės pagalbos poreikį, informaciją teikia Progimnazijos komandai.

KRIZĖS VALDYMO VEIKSMŲ PLANAS

 Marijampolės Jono Totoraičio progimnazija

(data)

1. Progimnazijos bendruomenės narys, gavęs informaciją apie krizę Progimnazijoje, nedelsdamas informuoja Progimnazijos Krizių valdymo komandos vadovą Gražiną Jakovickienę (+370 671 213 66). Jam nesant, jo įgaliotą atstovą: pavaduotoją ugdymui.

2. Progimnazijos komandos vadovas susisieikia su nukentėjusiojo asmens artimaisiais ir (ar) policija patikslina krizės faktus (kas, kur ir kada įvyko) ir informaciją, kuri galėtų būti pateikta Progimnazijos bendruomenei.

3. Progimnazijos komandos vadovas nedelsdamas sušaukia Progimnazijos komandos ir VGK posėdį.

Progimnazijos komandos narių vardai, pavardės, telefono Nr., funkcijos krizės valdymo metu:

1. Salvinija Šimonėlienė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui – progimnazijos komandos vadovo pavaduotoja (+370 671 491 88);

2. Raimonda Jurčėnienė, psichologė – atsakinga už psichologinės pagalbos organizavimą ir/ar teikimą individualiai ir/ar grupėje (pirmas vedantysis grupėje) (-).;

3. Lina Šimkuvienė, socialinė pedagogė – atsakinga už atsakingas už komunikaciją;

4. Ieva Ramanovskienė, direktoriaus pavaduotoja ūkiui narys, atsakingas už saugumą;

5. Erika Jankauskienė, sveikatos priežiūros specialistė – atsakinga už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą (+370 698 386 26);

6. Ineta Karalienė, socialinė pedagogė – atsakinga už emocinės paramos teikimą 1 – 4 kl.;

7. Lina Šimkuvienė, socialinė pedagogė – atsakinga už emocinės paramos teikimą 5-8 kl.;

7. Birutė Žemaitienė, mokytoja – atsakinga už 1-4kl. mokinių emocinės būklės stebėjimą;

8. Petras Kajokas, mokytojas – atsakingas už 5-8 kl. mokinių emocinės būklės stebėjimą.

4. Progimnazijos komandos vadovas informuoja apie krizę Marijampolės Švietimo, kultūros ir sporto vedėją.

5. Progimnazijos komanda kartu su VGK posėdžio metu aptaria šiuos klausimus (priklausomai nuo konkrečios krizės situacijos posėdžio darbotvarkė gali būti papildyta įtraukiant kitus aktualius klausimus arba sutrumpinta, jei kai kurie klausimai neaktualūs konkrečios krizės situacijoje):

5.1. Įvertina krizės paveiktų asmenų grupes (kurie Progimnazijos bendruomenės nariai gali būti labiausiai paveikti) ir sudaro sąrašą.

Labiausiai krizės paveiktos asmenų grupės:

5.2. Įvertina turimus psichologinės pagalbos Progimnazijoje resursus, jei jų nepakanka, kreipiasi į Marijampolės pedagoginę psichologinę tarnybą ir informuoja informuoja Marijampolės Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėją;

Psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) vardas, pavardė, telefono Nr., el. paštas: Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centro direktoriaus pavaduotoja Jūratė Savaikaitienė tel. (+370679 23100, el. p. jurate.savaikaitiene@mppt.lt)

5.3. Sutaria, kokia informacija apie krizę ir jos valdymo veiksmus bus pateikiama atskiroms Progimnazijos bendruomenės grupėms (mokiniams, tėvams (globėjams, rūpintojams), Progimnazijos

darbuotojams, žiniasklaidai). Taip pat sutaria, kas, kada ir kokia forma pateiks parengtą informacinį tekstą;

5.4. Esant būtinybei sprendžia apie papildomų civilinės saugos ir (ar) greitosios medicinos pagalbos priemonių reikalingumą (policijos ir (ar) priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, greitosios medicinos pagalbos iškvietimą (bendrosios pagalbos telefonu 112));

5.5. Svarsto būtinybę informuoti apie krizę kitas įstaigas ar institucijas (pvz., Vaiko teisių apsaugos skyrių, kitas mokyklas, kurias gali paveikti krizė ar kt.) ir bendradarbiauti su jomis organizuojant ar vykdant krizės valdymo veiksmus;

5.6. Mirties atveju aptaria dalyvavimą laidotuvėse (visi mokyklos bendruomenės nariai turi būti informuoti apie laidotuvių laiką ir vietą; laidotuvėse dalyvauja tik norintys Progimnazijos bendruomenės nariai);

5.7. Atsižvelgus į konkrečios krizės aplinkybes ir remiantis posėdžio metu priimtais sprendimais kartu su VGK, rekomenduotinai konsultuojantis su Marijampolės Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėju ir Marijampolės pedagogine psichologine tarnyba, tikslina preliminarų krizės valdymo veiksmų planą;

5.8. Numato kito Progimnazijos komandos posėdžio vietą ir laiką.

6. Apie krizę informuojama Progimnazijos bendruomenė.

7. Labiausiai nukentėjusiems asmenims teikiama psichologinė ir (ar) kita pagalba.

8. Pasirūpinama, kad visiems Progimnazijos bendruomenės nariams būtų prieinama informacija apie psichologinės pagalbos galimybes.

9. Mokinio ar kito bendruomenės nario mirties atveju pasirūpinama, kad jo vardas, pavardė būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių, pasirūpinama mirusiojo daiktais.

10. Progimnazijos komanda reguliariai aptaria krizės valdymo veiksmų eigą, veiksmingumą, prireikus keičia, koreguoja krizės valdymo veiksmų planą.

11. Pasibaigus krizei, numato postvencinius veiksmus, pasiskirsto atsakomybes.
